

Тишко І. П.

студентка 2-го курсу

*факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ АДВОКАТУРИ ФРАНЦІЇ

Рівень захищеності правових можливостей людини визначається станом правозахисних інституцій, їхньою здатністю ефективно реагувати на загрози в сучасному суспільстві. Рівень захищеності прав, свободи та законних інтересів людей тісно пов'язаний зі станом адвокатури, залежить від ефективності правового забезпечення її діяльності, створює реальність втілення в життя таких принципів, як принцип конфіденційності, незалежності. Серед правозахисних інституцій саме адвокатура має найвагомішу роль у захисті прав законних інтересів громадян.

Недержавний самоврядний інститут адвокатури повинен реформуватися, зважаючи на кращі іноземні моделі правового регулювання. На сьогодні однією з найпрогресивніших моделей функціонування адвокатури є модель Франції [1].

Французька адвокатура, будучи одним з кращих прикладів правозахисної інституції в Європі, переживає етап системних змін, що пов'язані з перетворенням адвоката у Франції на представника нової професії, що увібрав можливості правового захисту, що раніше були розділені між адвокатами та стряпчими. Таку 1992 р. набрали чинності зміни до Основного закону про статус адвокатів № 71-1130 від 31 грудня 1990 р., що переслідували мету суттєвого реформування окремих судових й інших юридичних професій. Організаційна структура адвокатури Франції є однією з кращих, що може забезпечити високі стандарти професійної діяльності та корпоративної культури.

Для організації адвокатури Франції характерно те, що адвокати об'єднуються за судовими округами при судах другої інстанції. Колегії адвокатів (ордени адвокатів) утворюються на засадах незалежності, професійності та самоврядності.

Адвокатськими колегіями (орденами адвокатів) реалізуються два види завдань. Перший відображається у адміністративній діяльності, а другий – у здійсненні функцій дисциплінарної юрисдикції.

Здійснення керівництва колегією адвокатів покладено на раду, яка обирається на трирічний термін таємним голосуванням усіма адвокатами, які зареєстровані в реєстрі цієї колегії, а також її почесними адвокатами. Склад ради щорічно оновлюється на третину. Голова ради є одночасно і головою колегії адвокатів. Голова обирається раз на два роки. Голова та заступник обираються разом. Структура орденів адвокатів передбачає наявність різних комісій. Так у Паризькому Ордені є комісії з коштів, розвитку, зв'язків зі ЗМІ, деонтології, з прав людини, з міжнародного співробітництва та з кримінальних справ. Понад 181 колегії налічується у Франції [2].

Для набуття статусу «адвокат» у Франції, потрібно бути громадянином Франції або громадянином однієї з країн Євросоюзу. Особа, що претендує на звання адвоката, не повинна мати засудження за дії, несумісні з гідністю і порядністю та за серйозні адміністративні або дисциплінарні проступки. Ця особа не може займатися діяльністю, несумісною з професією адвоката.

Кандидат повинен мати вищу юридичну освіту, скласти вступні іспити в одному із регіональних центрів професійної підготовки, навчатися там протягом року, засвоїти теоретичний курс та пройти практичне стажування, повторно скласти іспит. Вже після, юрист приймається в колегію «орден адвокатів» і складає присягу. Потім він проходить стажування за спеціальністю та отримує посвідчення. Лише після цього довгого шляху, його ім'я вноситься до списків колегії як повноправного члена.

Важливим напрямом роботи адвокатів Франції є надання безоплатної правової допомоги. У Парижі понад 27 тисяч громадян щороку отримують юридичні консультації безкоштовно.

Відповідальність адвоката настає у зв'язку з невиконанням професійного обов'язку. Підстави цивільно-правової відповідальності виникають як за межами судового процесу, наприклад, при неналежному виконанні обов'язків під час надання консультації, так і у його рамках, наприклад, при неналежному виконанні зобов'язань з надання допомоги під час процесу. Відповідальність адвоката виникає у разі порушення ним «Професійних правил», які зазначаються у статтях 154-164 Декрету від 27 листопада 1991 р. про організацію адвокатської професії, та у інших актах.

Відповідно до ст. 10 Закону № 711130 від 31.12.1971 р., щодо реформи деяких юридичних та судових професій, оплата праці адвоката встановлюється вільно за згодою між адвокатом та клієнтом. Гонорар може встановлюватися у формі погодинної оплати праці адвоката, може бути у твердій грошовій сумі або у змішаній формі – погодинній оплаті та твердій грошовій сумі. Адвокат також може отримати передбачену угодою додаткову винагороду, в залежності від результату справи.

Сума гонорару становить витрати адвоката, які здійснюються у зв'язку з виконанням доручення клієнта, та із самої винагороди, яка визначається з складності справи, майнового стану клієнта, рівня кваліфікації адвоката, об'ємності справи. Законодавство Франції також встановлює умови надання безоплатної юридичної допомоги певним категоріям організацій і громадян, за умови надання документів, які підтверджують право на отримання цієї допомоги.

До обов'язків адвоката також входить страхування ризику цивільної професійної відповідальності (у разі допущення помилки під час укладання договору, пропуску терміну подання апеляції до суду, збитки клієнт може відшкодувати за рахунок сум страхування адвокатського ризику). Для цього укладається договір між адвокатською колегією або особисто адвокатом та страховою компанією, яка надає клієнтам адвокатів необхідні компенсації у випадках, передбачених законом

Однак, незважаючи на усі складнощі професії адвоката, вона є популярною, у зв'язку із публічністю адвокатської діяльності, її рухливим характером, хорошими гонорарами адвокатів.

Отже, показником ефективної діяльності та стабільності органів адвокатури Франції є великий авторитет історично сформованих традицій, стабільність правових основ та менталітет самого французького народу. Адвокатура Франції протягом багатьох років доводить свою прогресивність як одну з найкращих моделей функціонування цього органу. Саме тому недержавний самоврядний інститут адвокатури повинен реформуватися, зважаючи на кращі іноземні моделі правового регулювання.

Список використаної літератури:

1. Личенко І. Загальні засади організації та функціонування адвокатури зарубіжних країн. Т.7. № 1. 2020. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2020/may/21534/26.pdf> (дата звернення: 22.10.2022).
2. Вільчик Т. Б. Системи органів адвокатського самоврядування в країнах Європейського Союзу: Італія, Німеччина, Франція. Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид. 2015. №2 (5). URL: <http://apirg.org.ua/wp-content/uploads/2015/12/Vilchuk.pdf>.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Курганський Олександр Валерійович***